

ŠPECIFIKÁCIA

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2024/1143 o zemepisných označeniacach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky (čl. 49 ods. 1)

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“

CHZO (–) CHOP (X)

1. Názov

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“

2. Opis

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ je prírodná minerálna voda s vysokou celkovou mineralizáciou. Obsahuje vysoké množstvo sodíka, vápnika, horčíka, hydrogenuhličitanov a zvýšený obsah chlóru, jódu a brómu. Minerálna voda je prirodzene sýtená oxidom uhličitým, čo jej dodáva jemnú perlivú chut' a vďaka vysokému obsahu sodíka a chlóru má slanú chut'.

Celkovú mineralizáciu tvoria:

Oxid uhličitý:	1,4 – 2,5 g/l
Zostatok pevných zložiek po odparení:	20 900 – 29 900 mg/l
Vápnik:	20 – 400 mg/l
Horčík:	50 – 300 mg/l
Sodík:	5 000 – 10 000 mg/l
Draslík:	110 – 250 mg/l
Bikarbonáty:	15 000 – 22 000 mg/l
Chlór:	2 500 – 4 500 mg

Uvedené hodnoty sú premenné ($\pm 15\%$) v závislosti od pôdnych a klimatických podmienok.

3. Zemepisná oblasť'

Vymedzená zemepisná oblasť sa rozprestiera v severovýchodnej časti Slovenska v Prešovskom kraji, okres Bardejov, kataster obce Cigeľka.

4. Zemepisná oblasť

Identifikácia výrobku je zabezpečená uvedením názvu „Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ a názvu a adresy plniarne. Garancia pôvodu minerálnej vody z chráneného územia je daná zemepisnou príslušnosťou plniarne.

Analýzy prírodného minerálneho zdroja sú zaznamenávané v dokumentácii spoločnosti aquAmax, s. r. o., J. Hagaru 9, 831 51 Bratislava, závod/plniareň Cigeľka, Cigeľka 117, 086 02 Gaboltov.

5. Spôsob získavania výrobku

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ je do výrobnej prevádzky privádzaná kontinuálne pomocou čerpacej techniky cez rozvodné potrubia. Produkt prírodnnej minerálnej vody sa neupravuje a plní sa do fliaš.

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ sa plní do hygienicky bezchybného spotrebiteľského balenia technologickým postupom, ktorý vylučuje akúkoľvek kontamináciu cudzorodými prvkami alebo látkami, nakoľko ide o uzavretý okruh medzi odberným miestom vody a jej plnením do spotrebiteľského balenia.

6. Súvislosť

Príčinná súvislosť vychádza z pôdnych a klimatických podmienok vymedzenej zemepisnej oblasti.

Špecifickosť zemepisnej oblasti

Vymedzená zemepisná oblasť patrí k flyšovému pásmu Karpát, ktoré je charakteristické vrstvami ílovcov, pieskovcov a slieňov. Tieto horniny pri kontakte s podzemnou vodou umožňujú uvoľňovanie minerálov, najmä sodíka, vápnika a hydrogénuhličitanov, čo vedie k vysokému obsahu minerálnych látok vo vode.

Vulkanická činnosť zanechala v danej oblasti podzemné zásoby oxidu uhličitého. Minerálna voda je preto prírodne sýtená oxidom uhličitým, čo jej dodáva jemné perlenie a špecifickú chut'. Prírodné sýtenie oxidom uhličitým v minerálnej vode nie je len otázkou chuti, ale zvyšuje aj rozpustnosť minerálov vo vode, vďaka čomu sa voda stáva slabou kyslou, a to zvyšuje jej schopnosť rozpúšťať minerály z hornín počas jej cesty podzemím, takže je bohatšia na minerálne látky.

Región má mierne kontinentálne podnebie s chladnými zimami a teplými letami, čo ovplyvňuje hĺbku a teplotu prameňov. Dostatočné zrážky zabezpečujú stály prísun vody do podzemných rezervoárov. Tieto podmienky umožňujú stálu obnovu zásob podzemných vôd, čo zabezpečuje ich stabilnú kvalitu a mineralizáciu.

Vo vymedzenej zemepisnej oblasti bolo vytýčené ochranné pásmo, ktorého účelom je chrániť túto žriedlovú oblasť pred akýmkolvek poškodením, resp. nežiaducou hospodárskou činnosťou, ktorá by mohla narušiť doterajší stav, výdatnosť a chemické zloženie.

Špecifickosť výrobku

Charakteristické znaky minerálnej vody „Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ sú dané miestnymi geologickými a hydrogeologickými pomermi ovplyvňujúcimi jej vlastnosti. Vyznačuje sa vysokým obsahom sodíka, vápnika, horčíka a hydrogénuhličitanov. Vysoký obsah sodíka a chlóru jej dodáva špecifickú jemne slanú chut'.

Minerálna voda je prírodne sýtená oxidom uhličitým, ktorý sa do vody dostáva vďaka geologickým procesom prebiehajúcim v podloží. Táto prirodzená karbonizácia dáva vode perlivý charakter.

Príčinná súvislosť

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ pramení v Karpatskom oblúku, ktorý obsahuje vrstvy ílovitých, pieskovcových a vápenatých hornín. Tieto horniny fungujú ako prirodzené filtre a zároveň obohacujú vodu o množstvo minerálov. Oxid uhličitý v tejto oblasti hrá klíčovú úlohu v procese obohacovania vody minerálmi a jej výslednou vysokou mineralizáciou. Kontinentálne podnebie s chladnými zimami a miernymi letami podporuje stabilitu prameňov a prispieva k dlhodobému zachovaniu chemických vlastností vody.

Vymedzená zemepisná oblasť je bohatá na minerálne pramene a žriedla, ktoré ale boli dlho akoby utajované a nedostali sa do zoznamu registrácie, ktorý zostavovali Matej Bel a Ján Adam Rayman v 18. storočí. Oficiálnym objaviteľom prameňa sa stal Ľudovít Tognio, ktorý v prvej polovici 19. storočia vyslal prvý pozitívny signál o týchto vodách do celej Európy a označil túto vodu za jedinečnú, zásadito slanú s vysokou mineralizáciou a s vysokým obsahom jódu, brómu a alkalických látok.

Ako zaujímavosť možno spomenúť prameň nazývaný Pŕšťalkový. Tento bol začiatkom 20. storočia vybavený pŕšťalkou, ktorá začala pri zvýšenom výstupe plynov z prameňa pískať, a tým upozorňovala obyvateľov na kvalitu vody so zvýšeným obsahom kysličníka uhličitého.

Obec Cigeľka bola kúpeľným strediskom a pri kúpeľnej liečbe sa využívali aj pitné kúry. Plnenie minerálnej vody „Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ do fliaš sa začalo v 20. storočí, keď bola v danej oblasti vybudovaná plniareň. Presný dátum začiatku plnenia nie je vždy jasne uvedený, ale predpokladá sa, že k prvým komerčným aktivitám došlo v štyridsiatych až päťdesiatych rokoch, kedy bola minerálna voda čoraz viac žiadaná na slovenskom aj zahraničnom trhu. Tento proces umožnil širšiu distribúciu minerálnej vody aj mimo regiónu a postupne prispel k jej reputácii a dostupnosti nielen pre kúpeľných hostí, ale aj pre bežných spotrebiteľov.

Minerálna voda bola predmetom ochrany na základe bilaterálnych dohôd: zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných označení z 19. januára 1976, zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných označení poľnohospodárskych a priemyselných výrobkov odkazujúcich na pôvod z 20. januára 1981 a dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Portugalskej republiky o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných a obdobných označení z 18. mája 1987.

Názov „Cigeľská prírodná minerálna voda“ bol chránený ako označenie pôvodu na národnej úrovni podľa zákona č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov od 22. 12. 1979.

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ sa plnila do fliaš už v štyridsiatych rokoch minulého storočia. Plnenie minerálnej vody do fliaš pokračuje aj nadálej.

Vďaka vysokej mineralizácii je dostupná aj v lekárňach a obchodoch zameraných na zdravé potraviny.

7. Kontrolný orgán

Kontrolu dodržiavania a overovania špecifikácie „Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ vykonáva

Názov: Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR

Adresa: Botanická 17

842 13 Bratislava

Slovenská republika

Tel. +421/2/602 57 427

+421/2/602 57 408

Fax: +421/2/654 20 745

E-mail: certifikacny.organ@svps.sk

sekretariat-UR@svps.sk

